

Осврт на југословенску историографију о устанку у Босни и Херцеговини 1875 — 1878. године; др Васа Чубриловић — Велике силе у источној кризи 1875 — 1878; др Милорад Екмечић — Историјско значење устанка у Босни и Херцеговини 1875—1878. и мр Драгутин Павличић — Одјек босанско-херцеговачког устанка 1875 — 1878. у банској Хрватској. Овим расправима и освртима знатно је актуелизован босанско-херцеговачки устанак (поводом стогодишњице и његово мјесто у великој источној кризи 1875 — 1878. године, што ће изврсно збожи наставницима да што боље обраде ову материју у наставном раду с ученицима.

Проф др Бранислав Вранешевих, председник Савеза друштава историчара Југославије, водио је разговор за часопис с др Лазаром Ракићем (уредником за САП Војводину).

О образовном и васпитном значају екскурзије посвећене просла-

ви 30-годишњице побједи над фашизмом пише Мирјана Косовац (Врбас).

Приказе и осврте на нове књиге и историјске публикације пишу: др Х. М. (Др Богдан Кризан, Ванска политика југословенске државе (1918—1941); мр Миомир Дашић (Бока, Зборник радова из науке, културе и умјетности); Шефик Надаревић (Тома Машируко, На овим меридијанима); мр Саво Пешић (Радован Радоњић, Сукоб КПЈ са Коминформом и друштвени развој Југославије) и Ђерђ Гал (Лазар Ракић, Радикална странка у Војводини).

О међународном научном скупу о 100-годишњици устанка у Босни и Херцеговини, другим балканским земљама, те источној кризи 1875 — 1878. пише Владо Оштрић.

Библиографију радова из методике историје за 1973. и 1974. сачинио је др Лазар Ракић.

Миомир Дашић

ТРЕЋИ НАУЧНИ СКУП ЈУГОСЛОВЕНСКО-ЧЕХОСЛОВАЧКИХ ИСТОРИЧАРА

У организацији Института за историју европских социјалистичких земаља Словачке академије наука, Секције свеопште историје Словачког историјског друштва и Института за савремену историју у Београду одржан је научни симпозијум на тему — Борба напредних снага Чехословачке и Југославије против реакције и фашизма. Симпозијум је одржан у Малим Возиканима од 14. до 15. септембра 1976. године. Скуп је радио у пленуму и прије и после подне.

У току тродневног рада на симпозијуму је поднесено 21 саопштење. Симпозијум је отворио и уводно излагање поднио проф. др Ј. Hrozienčik. Тога дана поднијели су саопштење М. Hronski (Утицај октобарске револуције на револуционарна збивања у Словачкој крајем првог свјетског рата), V. Štastní (Односи чехословачких и југословенских грађанских ситнобуржоаских радикала крајем XIX и почетком XX вије-

ка), М. Крајчовић (Чехословачко-југословенски односи у вријеме на ступања империјализма), Р. Поплазаров (Симпатије чешке јавности према македонском народно-ослободилачком покрету у прве двије деценије XX вијека), М. Pišch (Став словачке јавности према промјенама на Балкану 1908—1914), V. Dangel (Утицај балканских ратова на пораст антиимперијализма у Словачкој пред први свјетски рат).

Другог дана симпозијума саопштења је поднијело 12 аутора: Б. Глигоријевић (Појава и облици деловања профашистичких организација и покрета у Југославији између два рата и методи борбе револуционарних и напредних снага на њиховом сузбијању), С. Цветковић (Антимилитаристичка и антифашистичка борба КПЈ до 1929. године), Ј. Р. Бојовић (Сарадња југословенских и чехословачких студената комуниста 1929—1938), М. Васић (Акције југословенске омладине за одбрану и не-

зависност Чехословачке Републике 1938—1939), Ј. Siracki (Активност словачких и чешких друштава и установа у Југославији између два рата), Љ. Бобан (Грађанска опозиција у Југославији и Мала антанта као инструмент борбе против ревизионизма — 1933—1939), Ж. Аврамовски (Агресивна политика фашистичке Италије на Балкану у периоду 1934—1940. године), Т. Стојков (Погоршање социјалног положаја сељачких маса и сељачки немири у Југославији у вријеме монархо диктатуре), Л. Deak (Југословенско-италијански споразум 1937. и Чехословачка), Ј. Hroziensik (Ослободилачка мисија Совјетског Савеза у другом свјетском рату), Н. Живковић (Људске жртве и материјални губици Југославије у другом свјетском рату), Р. Терзиоски (Совјетска јавност у вријеме другог свјетског рата о борби југословенских народа противу реакције и фашизма).

Посљедњег дана симпозијума

поднесена су три саопштења: Омладина Југославије у народноослободилачком рату и социјалистичкој револуцији био је наслов саопштења П. Качавенде, Л. Suško је поднио саопштење Антифашистички покрет словачког народа у првој етапи другог свјетског рата (1939—1941), а Британска политика на Балкану 1939—1941. био је наслов саопштења М. Tajchmana.

На симпозијуму је вођена и дискусија о појединим питањима везаним за саопштења. Нарочито је била жива и занимљива дискусија о неким питањима другог свјетског рата.

Материјали са овог симпозијума биће објављени у посебној публикацији.

Организатори су се договорили да се наредни симпозијум одржи у Југославији 1980. године на тему: Народи Југославије и Чехословачке у другом свјетском рату.

Ј. Р. Бојовић

ИЗ САРАДЊЕ ДРУШТАВА ИСТОРИЧАРА ЦРНЕ ГОРЕ И МАКЕДОНИЈЕ

Ради јачања сарадње Друштво историчара Црне Горе одлучило је да једна група црногорских историчара посјети СР Македонију. Предвиђено је да основни облик сарадње у овом тренутку буду предавања, али се сматра нужним да се развију и други видови: узајамно приказивање издања, размјена публикација, упознавање с искуством и наставно-педагошком пракси.

Савез друштава историчара СР Македоније позвао је Друштво историчара Црне Горе да упути екипу предавача, остављајући му слободу у погледу избора тема и предавача. Управа Друштва је одлучила да се овога пута одрже четири предавања о црногорској државности од краја XVIII вијека до 1945. године. Као предавачи ангажовани су научни радници који се баве тим периодима црногорске прошлости. Мр Миломир Дашић ангажован је за предавање „Црногорска држава од краја XVIII вијека до 1851“, др Радоман

Јовановић имао је предавање „Црна Гора од 1851—1918“, др Јован Р. Бојовић „Неке специфичности револуционарног покрета у Црној Гори у међуратном периоду“, а др Зоран Лакић „Црна Гора у НОБ-и и Револуцији са особитим освртом на развој народне власти“.

Делегација је допутовала у СР Македонију 16. новембра 1976. Сљедећег дана предвиђена предавања одржана су на Педагошкој академији у Штипу. Били су присутни студенти и предавачи групе за историју и географију и знатан број наставника из школа у Штипу.

На Педагошкој академији у Битољу делегација је иступала 18. новембра 1976. И овдје су присуствовали студенти и наставници.

У оба града вођени су и врло срдачни разговори о даљој сарадњи. У Штипу је делегација разговарала са предсједником ОК СКМ, а у Битољу је примљена код предсједника Скупштине општине.